

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- definitieve goedkeuring

Dit ontwerp van decreet wijzigt de volgende decreten:

- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;
- het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;
- het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Inhoudelijk legt dit ontwerp van decreet de juridische basis voor de organisatie van de volgende lokale en provinciale verkiezingen en wijzigt het enkele bepalingen voor de installatie van de lokale bestuursorganen na die verkiezingen:

1. het laat toe dat een aantal fases in het verkiezingsproces verloopt met gebruik van digitale toepassingen (de indiening van de voordrachtsakten van kandidaten, de aangiften van de verkiezingsuitgaven);
2. het werkt tekortkomingen weg die bij de vorige verkiezingen aan het licht kwamen;
3. het verhoogt de transparantie met betrekking tot de verkiezingsuitgaven;
4. het versoepelt de regelgeving over de toegelaten campagnemiddelen;
5. het regelt de vaststelling van de kiezerslijsten op basis van een centrale, authentieke gegevensbron;
6. het regelt een afwijking voor de vermelding van de achternaam van kandidaten op het stembiljet;
7. het voorziet in een telling van de stembiljetten per geografisch deelgebied;
8. in het geval van een samenvoeging van gemeenten regelt het de mogelijkheid om binnen één kieskring te stemmen met stemcomputers en met potlood en papier;
9. het brengt aanpassingen aan die nodig zijn om de kiesregelgeving conform te maken met de algemene verordening gegevensbescherming;
10. het voorziet in het recht voor kiezers om vrijgesteld te worden van de verplichting om als bijzitter in een stem- of telbureau te zetelen, als zij al twee keer gezeteld hebben;
11. het actualiseert de regelgeving over het college van deskundigen van het Vlaams Parlement;

12. het voorziet in de verplichting om na de verkiezing en tijdens de bestuursperiode een modelakte te gebruiken voor de voordracht van mandaten;
13. het voorziet in een aantal bepalingen specifiek voor de installatie van de bestuursorganen van een nieuw district.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Inhoudelijk structuurelement: binnenlands bestuur

Beleidsdoelstelling:

Voor een nadere toelichting over de beleidsdoelstelling kan verwezen worden naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring (VR 2022 0912 DOC.1383/1).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet een eerste maal principiële goedgekeurd op 9 december 2022 (VR 2022 0912 DOC.1383/2BIS).

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft op 17 januari 2023 advies uitgebracht.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft op 18 januari 2023 advies uitgebracht.

De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet een tweede maal principiële goedgekeurd op 17 februari 2023 (VR 2023 1702 DOC.0162/3BIS).

De Raad van State heeft op 19 april 2023 zijn advies nr. 73.176/3 uitgebracht.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op 17 mei 2023 zijn advies nr. 91/2023 uitgebracht.

De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet een derde maal principiële goedgekeurd op 9 juni 2023 (VR 2023 0906 DOC.0706-2).

De Raad van State heeft op 15 juni 2023 zijn advies nr. 73.837/3 uitgebracht (bijlage 3).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Overeenkomstig de derde principiële goedkeuring van 9 juni 2023, is advies ingewonnen bij de Raad van State. Dit advies werd gevraagd binnen een termijn van vijf werkdagen met als motivering:

- a) vanuit democratisch oogpunt is het essentieel dat de kiesregelgeving tijdig vastligt, bij voorkeur minstens een jaar voor de verkiezingsdag; d.w.z. uiterlijk in oktober 2023;
- b) de geplande goedkeuringsprocedure voor het voorontwerp van decreet werd doorkruist door het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 26/2023 van 16 februari 2023, waardoor bijkomend advies moest ingewonnen worden van de Gegevensbeschermingsautoriteit;
- c) ook de tijdige goedkeuring van uitvoeringsbesluiten mag niet in het gedrang komen;
- d) de geplande wijzigingen in de kiesdecreten zijn rechtstreeks of onrechtstreeks, via de uitvoeringsbesluiten, bepalend voor de ontwikkeling van de verkiezingssoftware, die na de nodige aanpassingen via strikte procedures getest moet worden en door een onafhankelijk orgaan tijdig gecertificeerd moet worden;
- e) de inwinning om advies heeft betrekking op een beperkt aantal artikelen van het voorontwerp van decreet, namelijk de wijzigingen die zijn aangebracht aan de vorige tekst die aan de Raad van State is voorgelegd, en die niet ertoe strekken tegemoet te komen aan de opmerkingen in het vorige advies van de Raad van State.

B. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE (BIJLAGE 3)

De Raad van State meldt in zijn advies dat het ontwerp van decreet geen aanleiding geeft tot opmerkingen. Er worden bijgevolg geen wijzigingen aangebracht aan de tekst die op 9 juni 2023 principieel is goedgekeurd.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting bij de vermelde wijzigingen wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet (zie bijlage).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bepalingen in de beide Kiesdecreten waarmee de Vlaamse Regering in het kader van de verkiezingen engagementen aangaat, worden niet gewijzigd. Er worden ook geen andere bepalingen gewijzigd die een invloed kunnen hebben op de financiële gevolgen van de engagementen van de Vlaamse Regering.

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft bijgevolg geen budgettaire weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën is verleend op 21 november 2022 en luidt dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Het voorontwerp van decreet heeft geen meeruitgaven tot gevolg.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet laat het personeelsbestand van de Vlaamse overheid en de navenante personeelsbudgetten ongemoeid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De voorgestelde wijzigingen leiden niet tot bijkomende inzet van het personeel dat in dienst is en noopt evenmin tot werving van extra personeel of meerkosten voor de lokale en provinciale besturen. Ze geven geen aanleiding tot een toename van de werkingsuitgaven of lopende uitgaven van de lokale en provinciale besturen, noch geven ze aanleiding tot bijkomende investeringen of schulden. Aan de ontvangstenzijde, leiden ze niet tot bijkomende financiële middelen die aan de lokale en provinciale besturen ter beschikking gesteld moeten worden om het voorontwerp van decreet na te leven.

Conclusie: het voorontwerp van decreet heeft geen negatieve weerslag.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van decreet wordt na de definitieve goedkeuring ingediend bij het Vlaams Parlement voor bespreking en stemming.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten het ontwerp van decreet, vermeld in punt 1°, namens de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS